

APRMS Relaties met BPRMS

F

ACD/ 10 36235
Dupl. _____
Datum: 2 1 JAN. 1971
Bijl.: _____

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

Distr.: BFA - HC	Bijlage(n):
Afschr.:	BO: 85.790

Betreft: "Verzoeningsfeest" Zuid-Molukkers.

Vernomen werd, dat in februari a.s. te Deventer in het Ambonezen-woonoord een feest gehouden zal worden, dat ten doel heeft de beide organisaties BP en APRMS nader tot elkaar te brengen.

F

ACD/	1.040.340
Dupl:	—
Datum:	25 FEB. 1971
Bijl.:	—

RAPPORT VAN C

25.2.71

AAN : CFO

NR. : 11.170

BETR. : Enquête onder de Zuidmolukse jeugd

Op 8.2.1971 werd
nomen:

het volgende ver-

Door de BPRMS is een enquête georganiseerd

waarin de Zuidmolukse jeugd wordt verzocht zich uit te spreken over een eventueel samengaan van de BPRMS met de noodregering. In feite wil de BPRMS gaarne komen tot één grote partij van Zuidmolukkers doch daar het bestuur van de BPRMS bang is voor gezichtsverlies, wil men zg. de jeugd zich over dit onderwerp laten uitspreken.

F	ACD/ 1.040828
	3 MAART 1971

RAPPORT VAN C

AAN : CFO

NR. : 11202

2-3-1971

BETR.: Eenheidsstreven onder de Zuidmolukkers

Op 2.2.71 werd

vernomen

dat onder de Zuidmolukse jeugd ernstig wordt overwogen om zich te scharen onder één Zuidmolukse vereniging. Men heeft het voornemen om de leiders van de noodregering en van de Badan Persatuan onder druk te zetten om het plan van de jeugd te verwezenlijken. Mochten de leiders tegenwerken, dan zal men niet schromen om hun aan de kant te zetten. "Eendracht maakt macht" is het devies! Uiteindelijk, zo redeneert men, zijn de 34 veroordeelden, die tot één van de bovengenoemde groeperingen behoren, ook veroordeeld voor hun daden als Zuidmolukker! Wij streven zo zeggen zij, hetzelfde doel na.

F

ACB/ 1.044118
Dupl. _____
Datum: 3 1 MAART 1971
Bijl.: _____

RAPPORT VAN C

30 maart 1971.

AAN : CFO
No. : 11.384
Betreft : Zuid-Molukkers te Vaassen.

Van politie Vaassen werd op 1.3.1971 het navolgende vernomen:

Vaassen telt + duizend Molukkers, vanwie 600 in het kamp zijn gehuisvest en 400 in de wijk. Deze 1000 Zuid-Molukkers zijn in 2 groepen verdeeld: TAMAELA- en MANUSAMA-aanhangers. Zij stonden altijd zeer gespannen tegenover elkaar tot na Wassenaar. Sindsdien zijn beide groeperingen naar elkaar toegegroeid. Over het algemeen heeft de politie geen last met de Molukkers. Uitgezonderd met de zeer jeugdigen onder hen, vanwie een groot aantal zich regelmatig schuldig maakt aan kleine vergrijpen zoals diefstal, kleine inbraken etc.

Opgevallen is dat de laatste tijd een aantal Molukkers een naturalisatie verzoek indienden. Hun motief is, mogelijke vacantie in Indonesië door te brengen en dan de Nederlandse nationaliteit prefereren daar zij zich dan veiliger voelen tijdens hun verblijf aldaar.

ACD/ 1073968
Dupl:
Datum: 24 DEC. 1971
Bijl: /

RAPPORT VAN C.

AAN : CFO

No. : 14.878 dd. 24.12.71

Betr.: Herstel van eenheid.

Van
het volgende vernomen.

werd op 26-11-1971

De "Commissie Persatuan Maluku Selatan" heeft "de noodregering" nog niet benaderd voor een onderhoud betreffende het herstel van de eenheid onder de Zuid-Molukkers h.t.l..

verwacht echter niet dat I.J. TAMAELA op een uitnodiging van deze commissie in zal gaan. Een gesprek met hen heeft n.l. weinig zin omdat deze commissie streeft naar een verzoening tussen TAMAELA voornoemd en J.A. MANUSAMA

hetgeen eerstgenoemde niet wenst. TAMAELA heeft bij herhaling te kennen gegeven MANUSAMA na hetgeen er in november 1968 is gepasseerd niet meer te vertrouwen.

Begin november 1968 heeft de twee eerder genoemde leiders bij elkaar weten te brengen hetgeen geresulteerd heeft in een verzoening. Er werd overeengekomen dat J.A. MANUSAMA en P.W. LOKKOLO de wettige "noodregering" zouden vormen terwijl de MM. haar werkzaamheden in Amerika voort zou zetten.

E.e.a. werd vastgelegd in een door beiden gesignde bekendmaking. (zie bijlage).

Op 9 november d.a.v. ontvingen I.J. TAMAELA en zijn naaste medewerkers w.o. "Minister van Defensie" echter een schrijven van MANUSAMA waarin hij hen te kennen gaf geen prijs meer te stellen op hun medewerking. De breuk was hiermee definitief.

De "noodregering" is voorts de mening toegedaan dat een beslissing omtrent herstel tot eenheid bij het "volk" ligt en niet bij de leiders.

die de werkzaamheden van I.J. TAMAELA op het internationale politieke vlak hoog aanslaat verwacht dat alle Zuid-Molukker zich binnen enkele jaren ten gunste van TAMAELA zullen uitspreken waardoor de eenheid automatisch zal zijn hersteld.

Perintah Darurat

Mengingat kepantingan Perijuanjian Republik Indonesia Selatan,
mengetahui bahwa dalam lingkungan Rajat Maluku Selatan di
luar Tanah-Air ada banyak kesalahpahaman sbb:
maka yang bertanda tangan dibawah ini memaklumkan:
bahwa segala kesalahpahaman tersebut harus dipertiadakan.

Pekerjaan tersebut diijinkan serta perijuanjian akan di-
teruskan dengan: tjara yang teratur dalam gabungan yang sja.

Jang bertanda tangan dibawah ini dengan terutamanya merasa perlu
untuk menetapkan bahwa Rajat Maluku Selatan harus berpendirian:

- a. bahwa PjM Ir.J.A. MANUSAMA, jang disampingi oleh PjM P.W. LOKOMLO
adalah PEMERINTAH DARURAT kita jang sja;
- b. bahwa apa jang sudah tertjapai oleh pekerjaan MISSIE MILITAIR/
DELEGATIE A.P.R.N.S. di Amerika dapat penghargaan penuh, lagi
pekerjaan ini akan diteruskan olehnja.

M e n a M u r i a i

Di Luar-negeri, 7 november 1968.

Commando
MISSIE MILITAIR/DELEGATIE R.M.S.

Lt.Kol. I.J. Tansalia
Commandant

PEMERINTAH DARURAT R.M.S.

Ir.J.A. Manusama
Kepala Negara

ACD

datum 19 APR. 1972 b^r
d.

CO 1.087580

F

RAPPORT VAN C.

Aan : CFO

No. : 15.751

19.4.1972

Betr.: Molukse gemeenschap Oosterwolde

Op 20-3-1972 werd van adj. , R.P.-Oosterwolde het navolgende vernomen.

Belangrijke c.q. invloedrijke figuren te Oosterwolde zijn:

Een zekere binding tussen B.P./M.M. valt te constateren bij de jeugd. Dit manifesteert zich naar buiten uit in de sport waarbij uit wedstrijden bv. een voetbal-elftal wordt geformeerd uit zowel B.P. als M.M.-jongeren. Ook gebeurt dit bij korfbal en volleybal.

Bij plaatselijke (onderlinge) competities worden wel M.M. en B.P. teams gevormd die tegen elkaar uitkomen. Wordt er echter gespeeld tegen buitenstaanders (niet Molukkers) dan worden weer teams gevormd uit B.P./M.M. samen.

Overigens dient vermeld, dat zowel B.P. als M.M.-jongeren individueel ook lid zijn van plaatselijke (Ned.) sportverenigingen en daarin actief deelnemen.

Bij interne Molukse competities en hun training maken de Molukkers gebruik van de sporthal. Opmerkelijk is dat zij zich hierbij uiterst correct gedragen en zelfs een opruimploeg inzetten om na het gebruik het sportveld weer in nette staat achter te laten.

De laatste tijd geeft de Molukse gemeenschap geen last meer. Destijds heeft men ervaren dat B.P./M.M.-jongeren gezamenlijk optraden bij het provoceren van politie en burgers.

De ouderen vormen een groep die geen moeilijkheden geeft. Dez mensen (merendeels ex-KNIL) zijn gedisciplineerd en gedragen zich nimmer provocerend.

Hun eisen zijn hoofdzakelijk gebaseerd op het effectueren door de Ned. Regering van de oude KNIL-rechten.

Hoewel zich de laatste tijd geen excessen voordeden bestaat er toch een duidelijk waarneembare onrust onder de jeugd. Waarschijnlijk komt dit doordat zij zich niet voldoende kunnen afreageren omdat te Oosterwolde hiertoe de gelegenheid niet bestaat. Een uitgaansleven (bars/dancings) is er niet. Hiervoor moet de jeugd naar Groningen, Heerenveen of Assen.

Vroeger begaf de Molukse jeugd zich voor deze vorm van vertie naar Drachten maar dit gebeurt niet meer omdat de Molukse jeugd aldaar hen afwijst op grond van hun onbehoorlijk gedrag. Een aantal jongeren schermen met Black Panther-toestanden;

z.a. badges op de kleding bevestigd, ophangen van affiches thuis, groeten met gebalde vuist, etc.

Personen die hierbij duidelijk de leiding hebben zijn niet aan te wijzen.

Het is niet bekend of en in welk aantal de K.P.K. of de commando's te Oosterwolde zijn vertegenwoordigd.

Oefeningen op militaire leest werden nimmer waargenomen.

Los van de politieke organisaties is een organisatie/comité opgericht die zich tot doel stelt de jongeren in het gareel te houden. Zij tracht dit te bereiken door de jongeren te interesseren voor sport, culturele uitingen, etc. Leidende figuren hierin zijn:

F ACD 1097958
datum 13 JUL 1972 b —
CO d —

RAPPORT VAN C.

13 juli 1972.

AAN : CFO.

No. : 16.442

Betr.: Inmenging van MM in BP aangelegenheden.

Van _____ werd n.a.v. berichten als zouden leden van de MM pogingen ondernemen om in de Z. Molukse woonwijk in Capelle a/d. IJssel te infiltreren, op 21-6-1972 het navolgende vernomen.

De verhuizing van de Z.Molukkers uit het woonoord IJsseloord naar de woonwijk Capelle a/d. IJssel heeft voor deze gezinne i.v.m. stoffering e.d. hoge kosten met zich meegebracht. Teneinde hen hierin tegemoet te komen kon de overheid een z.g. meubelvoorschot verstrekken. Een aantal van hen _____, heeft deze

inrichtingskosten ontvangen. Diverse gezinnen zijn hier echter van verstoken gebleven daar hun niet bekend was tot wie zij zich hiervoor moesten wenden.

Naar aanleiding hiervan is _____

door de MM aangewezen om deze gezinnen hierbij behulpzaam te zijn.

De BP ziet e.e.a. als inmenging van de MM in BP aangelegenheden.

F

ACD	1100909
datum	15 Aug. 1972
CO	

RAPPORT VAN C

AAN : CFO

Nr. : 16.611

15.8.1972

Betr.: Incidentele samenwerking KPK - Comando's.

Op 13.7.1972 werd
navolgende vernomen.

he

Als gevolg van de ongeregeldheden te Moordrecht en ter voorkoming van herhaling werken plaatselijke KPK en Comando's samen om orde en rust te handhaven.
Deze samenwerking is bereikt door overleg op kampraad-niveau

F 1102903
datum 4 SEP. 1972 b /
CO d /

RAPPORT VAN G.

1 sept. 1972

Aan : CFO

No. : 16.753

Betr.: Treffen tussen K.P.K. en commando's.

Van werd ver-
nomen dat er in de nacht van 7 op 8-8-1972 in de Z.M.-
woonwijk te Cap. a.d. IJssel een treffen heeft plaats gehad
tussen de K.P.K. en commando's.
Er was ^{reeds} geruime tijd een gespannen sfeer tussen beide groepen.
De B.P. verweet de M.M. inmening in B.P.-aangelegenheden.
De druppel die de emmer deed overlopen was het feit dat
zowel de Minister van Biza, als
de Minister van Financiën, , welke
laatste in Cap. a.d. IJssel op familiebezoek wilde, de toe-
gang tot de woonwijk door de K.P.K. werd ontzegd.

F

ACD	1129970
datum	28 FEB. 1973
CO	
b.	_____
d.	_____

RAPPORT VAN C

AAN : CFO

NR. : 18015

22-2-1973

BETR. : Verdeeldheid onder de Molukkers in Nederland

Van
navolgende vernomen.

werd op 17.1.73 het

Tot op heden beschikt de regering Manusa/BP niet over aanwijzingen dat van de zijde van TAMALEA toenadering wordt gezocht.

Wel komt het voor dat afvalligen uit de Tamaela-groepering zich aansluiten bij de BP.

Zo wordt verwacht dat _____ die een naaste medewerker was van TAMAELEA maar door deze werd ontslagen zich mettertijd tot MANUSAMA zal wenden.

In de MM zijn de laatste tijd veel spanningen waargenomen hetgeen blijkt uit het feit dat een aantal personen uit hun functie werden ontslagen of verplaatst werden.

Zo werd het commando hoofd _____ van zijn functie onthet. Ook valt in de MM ontevredenheid te beluisteren over de door TAMAELEA (niet) bereikte resultaten en wordt critiek op hem uitgeoefend. Dit kan leiden tot afbrokkeling van de MM, die mogelijk gepaard gaat met een terugkeer van MM-leden naar de BP.

Dit zou gestimuleerd kunnen worden door de aanwezigheid van TAHAPARY in Nederland die destijds TAMAELEA's chef was en daardoor "gezag" heeft en die aan de kant van MANUSAMA blijft staan. Deze houding kan er toe leiden dat de MM-aanhang zich gaat richten naar TAHAPARY en TAMAELEA de rug toekeert.

ACD

1169040

datum

06 FEB. 1974

CO

b. _____

d. _____

C ( ) nr.: 74/232

d.d.

4-2-1974

Aan : CFO

Betreft : Zuidmolukkers- diversen

Bijl.:

Van
navolgende vernomen:

werd op 7.1.74 het

M.b.t. de eenheid deelde mede dat de belangstelling van de BP-leden voor de TAMAELA-groepering toeneemt. schrijft e.e.a. toe aan het feit dat er van MANUSAMA c op het internationale politieke vlak vrijwel niets uitgaat. Ook Ds METIARY schijnt aan invloed te verliezen, hetgeen naar de mening van het werk is van LAHAHAPARY. Laatstgenoemde, die daadwerkelijk aan de vrijheidsstrijd in de Molukken heeft deelgenomen en behoort tot de groep, die door wijlen Dr SOUMOKIL met een speciale opdracht naar het buitenland werd gezonden, kan zich n.l. niet verenigen met het feit dat METIARY, die niet tot deze groep behoort, een machtspositie heeft. LAHAHAPARY vnd is thans adviseur van MANUSAMA.

ACD

1.177.298

datum 05 APR 1974

CO

b. _____ d. _____

C (CFO) nr.: 74/661

d.d. 5-4-1974

Aan : CFO

Betreft : Gezamenlijke viering 25 april 1974.

Bijl.:

Op 13 maart 1974 werd
volgende vernomen.

het

Er gaan geruchten dat dit jaar de herdenking van de RMS-proclamatie (25 april 1950) door de MANUSAMA- en TAMAELA-groepering gemeenschappelijk zal worden gevierd in de Houtrusthallen te 's-Gravenhage.

acht echter de kans hierop niet groot, m.n. omdat hij betwijfelt of de bereidheid daartoe van de zijde van de TAMAELA-aanhangers groot zal zijn. Wel verwacht hij dat, wanneer deze mensen daartoe door hun leiders zullen worden opgeroepen, zij deze oproep niet geheel zullen negeren.

COPIE	
Bijzondere afdeling	
Voorlichting afd.	
CO	
In	
o.v.v.	afdeling
	afdeling
	afdeling

F 1.182.285	
de	15 MEI 1974
(O	
b.	d.

RAPPORT van C

Aan : CFO

Nr. : 74/890

14-5-74

BETREFT : Molukkers in Nederland.

D.t.v. ID-GP Nijmegen werd op 1 maart 1974

bekend dat er contacten bestaan tussen leden van de "Regering MANUSAMA" en van de "Regering TAMAELA". Uit uitspraken van ds. METIARY is gebleken dat het in dit stadium nog slechts schuchtere pogingen tot samenwerking zijn, maar dat wel verwacht wordt dat er in de toekomst een concrete samenwerking tot stand zal worden gebracht. Het schijnt dat METIARY deze samenwerking wel voorstaat en dat hij een van de mensen is die daarvoor contacten onderhoudt met leden van de "TAMAELA-groep". Het vertrek van de Indonesische Ambassadeur heeft de Molukkers een gevoel van overwinning gegeven. Voor zover bekend is, bestaan er geen plannen om bij de komst van een nieuwe Ambassadeur acties te voeren. In Molukse kringen gaat het gerucht dat de nieuwe Ambassadeur een antropoloog zou zijn. Zijn naam is nog niet bekend geworden. Volgens raken de Molukkers steeds meer gefrustreerd. Dit is vooral tot uiting gekomen na het bezoek van de minister van Buitenlandse Zaken aan Indonesië. verwacht dat veel Zuid-Molukkers zich in de toekomst zullen gaan afzetten tegen hun leiders, omdat steeds meer Molukkers ervan overtuigd raken dat zij van hun huidige leiders niets hoeven te verwachten. Tevens gelooft hij dat anderen zich tot Nederlander zullen laten naturaliseren.

ACD

1.191.533

datum

06 AUG 1974

CO

b.

2

d.

—

C (CFO) nr.: 74/1497

d.d. 6.8.74.

Aan : CFO

Betreft : Gesprek TAMAELA - MANUSAMA op 25-6-1974

Bijl.:

Op 2-7-1974 werd
het volgende vernomen.

Aansluitend op het gesprek tussen TAMAELA en MANUSAMA
heeft de MM hierover een rondschrijven verspreid
onder de Molukkers in Nederland.

Als reactie hierop, c.q. motivering van de ontmoeting
heeft de BP onder haar aanhangers een rondschrijven
verspreid
(zie 2 bijlagen)

4/11/1974
By I
1.191.533

BADAN PERSATUAN (RAJAT MALUKU SELATAN)
BAZARSTRAAT 50 TEL. 32.32.56

Nomor : 4708/PR/001/B.P.

's-GRAVENHAGE, 17 juni 1974.-

Lampiran : 1 (Satu)

Pokok : Reaksi Badan Persatuan
sesudah menerima surat
edaran tn. Tamaela.

Kehadapan
Jth. Tuan2 Dewan Wijk/Dewan Kamp
(Pengurus Tjabang Badan Persatuan)
di N E D E R L A N D.

Tuan2 dan rajat jang kekasih,

Pusat Pimpinan Badan Persatuan bersama surat ini menjampaikan surat edaran untuk menggenapi desakan rajat, sesudah menerima surat edaran tuan Tamaela mengenai pertemuan tuan Tamaela dengan Kepala Negara PJM. Ir.J.A.Manusama, bertempat di-Assen pada tgl. 6 juni jbl. itu.

Pusat Pimpinan tidak bermaksud dengan surat ini untuk balas membalas, melainkan hendak sedikit menguraikan siapa itu sebenarnya PJM. Ir. J.A.Manusama, seperti jang dituntut oleh tuan Tamaela.

Kami kenal belau adalah salah satu Menteri R.M.S. dalam djan pertama. Keluar selaku Kepala Misi Politik R.M.S., demonstrasi rajat guna beliau ketika berada di-Papua Barat, sesudah datang disini bergiat dalam lapangan politik.

Segala urusan politik bertahun2 disini Manusama, sana Manusama, kiri Manusama, kanan Manusama, muka Manusama, belakang Manusama. Baru sekarang mau menuntut suratnja, katanja tidak berhak sebab tidak ada surat.

Oleh sebab itu surat edaran ini, sekedar kami uraikan apa jang perlu supaya rajat tidak murka dan tidak dibingungkan oleh berbagai-bagai surat edaran jang isinja hanja mau merusakkan jang lain.

Segala rajat Badan Persatuan harus selalu bersifat paleti untuk mentjahari persatuan Bangsa jang berdjawa djudjur, setia, rela berkorban guna Tanah-Airnja, dan bangsa Maluku Selatan jang kami tjinta itu.

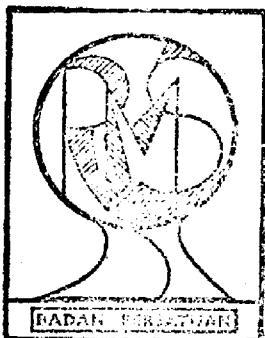
Surat edaran ini dipakai terus untuk hindarkan surat2 edaran jang boleh djadi akan dihamburkan lagi kemudian kepada tiap2 anak Maluku Selatan dari golongan apapun.

Bila surat edaran ini tidak mentjukupi diharapkan tuan2 mau memperbanjakkannja.

Achirnja kami utjapkan hormat kami jang patut disertai salam Tanah-Air jang bebas

"MENA-MURIA"

BADAN PERSATUAN (RAJAT MALUKU SELATAN)
PUSAT PIMPINAN/PENGURUS HARIAN,
Ketua,

S. Metiary
S. METIARY.

Sekretaris,

M. E. A. Poetiray
M. E. A. POETIRAY.

SURAT EDARAN BAGI SELURUH RAJAT MALUKU SELATAN DI-BELANDA
JANG TERGABUNG DIDALAM ORGANISASI BADAN PERSATUAN.

-----p-----

SURAT EDARAN INI DIBUAT BERHUBUNG DENGAN MURKA RAJAT TERHADAP SURAT EDARAN TUAN I.TAMAE LA, JANG DISIARKAN KEPADA SELURUH RAJAT MALUKU SELATAN MENGENAI PERTEMUAN KEPALA NEGERANJA P.J.M. Ir.J.A.MANUSAMA DENGAN TUAN I.TAMAE LA di'ASSEN, JANG SANGAT SEDIH ITU.

- I. RAJAT MENUNTUT SUPAJA BADAN PERSATUAN MEMBUAT TEGEREAKSI TERHADAP SURAT EDARAN ITU DAN HAMBURKAN PULA KESELURUH RAJAT MALUKU SELATAN DI-BELANDA.
- II. RAJAT MENUDUH PADUKA NJONJA SOUMOKIL, JANG OLEH PERBUATANNJA JANG TIDAK BERTANGGUNG-DJAWAB ITU, TELAH MERENDAHKAN KEPALA NEGARA R.M.S. P.J.M. Ir.J.A.MANUSAMA.
- III. RAJAT MEMPERSALAHKAN KEPALA NEGERANJA, SEBAB TERLALU GAMPANG KEPALA NEGARA MENERIMA BEGITU SADJA ANDJURAN DARI NJONJA SOUMOKIL UNTUK BERTEMU DENGAN OPSIR R.M.S. JANG SUDAH DIPETJATKAN OLEH BELIAU.

UNTUK KETIGA PUNT JANG DIATAS INI PUSAT PIMPINAN BADAN PERSATUAN HENDAK MENDJAWAB SEPERTI BERIKUT:

Rajat jang kekasih,

Terima kasih banjak2 kami utjapkan terhadap reaksi rajat jang menjatakan KETJINTAN rajat terhadap Kepala Negara kita Paduka Jang Mulia Ir.J.A. Manusama.

Sebelah lain kami mau menjatakan pemandangan kami terhadap segala sesuatu jang kita sudah bertemu dalam perdjalanannya memperdjaukan kemerdekaan Tanah Air kita jang kita tjinta itu. Tentu masing2 orang dapat menjatakan pandangannja jang bebas, begitupun kami djuga mau bebas menjatakan pemandangan kami.

Tjoba rajat mau mengikuti perlahan-lahan segala pemandangan kami dibawah ini:

Sesudah bertahun2 kita bergigit-gigitan, maka jang merasa sakit ialah kita sendiri, sedang tidak membawa untung sedikitpun didalam perdjuaan kita jang sukar dan berat ini. Kami yakin, bahwa semua sudah rasa dan sudah minum kepahitan ini. Oolehnja itu, maka semua hidup dengan mengeluh, hela susah, ada jang sudah putus harap sehingga tidak mau membuat apa2 lagi, dan ada djuga jang sudah minta pulang. Hidup kita jang sematjam itu sudah membawa kerugian jang besar sekali didalam perdjuaan kita ini.

Kerugian besar kedalam ialah:

Kita terpisah-pisah, kita hidup tidak aman, satu kata lain, satu seng suka lihat jang lain lagi, satu tjari djalan untuk membikin susah jang lain, satu bintji jang lain. Sedang rajat jang sedikit ini sudah terbagi2 pula kekuatannja, terbagi2 pula bantuannja terhadap perdjuaan Tanah-Airnja. Sedang musuh atas djalan ini mendapat kesempatan besar untuk masuk ditengah2 kita pada menghalang-halangi perdjuaan kita.

Kerugian besar keluar ialah:

Dunia luar memandang kita sebagai satu bangsa jang katjau, jang tidak sanggup memimpin diri sendiri. Dunia dibimbangan karena mau dengar jang mana sebenarnja dari bangsa ini. Hal ini sudah kami alami dengan njata2.

Untuk ini luaskan kami bertanja, adakah Pemimpin2 jang djudjur tidak melihat dan rasa akan hal ini? Kedjudjuran dan kesetiaan Pemimpin itu duduk teristimewa didalam hal apakah?

Dengan sebab2 jang diatas ini, belumlah kita lelah untuk membuat kesukaran2 baru, sedang kita sudah tahu, bahwa jang kita buat itu merugikan semata-mata?

Oleh sebab itu maka Badan Persatuan hendak mengambil sikap jang lain.

BAIKLAH KITA BERHENTI DARI PADA BALAS MEMBALAS. BERHENTI DARI PADA GIGI GANTI GIGI.

Dengan ini bukan berarti, bahwa kita menjerah pada jang lain. Hanja dengan sikap kita jang sematjam ini kita bermaksud supaja mengadjak fihak jang lain untuk turut berbitjara dengan kita, untuk menimbangkan hal2 jang lebih penting jang lebih berguna dalam perdjjuangan ini, jang dapat mendatangkan Berkah Tuhan keatas segala usaha jang sudah dikerdjakan dengan susah pajah itu.

DENGAN INI MAKA KAMI SUDAH MENDJAWAB DESAKAN RAJAT DALAM PUNT I ITU.

Punt ke-II mengenai Njonja Soumokil.

Badan Persatuan tidak berketinggian sedikitpun dengan gerakan njonja Soumokil itu. Boleh djadi Njonja Soumokil mempunyai maksud baik, tetapi maksudnja jang baik itu dikerdjakan dengan tidak memikirkan tanggung-djawabnja. Kami mengerti bahwa oleh gerakan Njonja Soumokil itu mengakibatkan Kepala Negaramu direndahkan, jang membikin rajat murka, sekali lagi itu kami mengerti. Hanja pada achirnja kesalahan ini harus djatuh keatas Kepala Negara kita sendiri, sebab Kepala Negara terlalu gampang terima begitu sadja apa jang diandjurkan oleh Njonja Soumokil.

TAGAL ITU BAIKLAH KAMI BERPINDAH SADJA KEPADA KEPALA NEGARA, PUNT KE-III.

Mengapa Kepala Negara menerima begitu sadja dengan gampang andjuran Njonja Soumokil itu?

Pertama: Boleh djadi Kepala Negara malu hati Njonja Soumokil.

Kedua : Kepala Negara karena kepentingan perdjjuangan dalam waktu jang genting ini mau melupakan semua jang sudah2 jang hanja merugikan itu. Kepala Negara dengan amat senang mau bertemu kembali dengan tuan Tamaela. Apa lagi Njonja Soumokil katakan jang tuan Tamaela sendiri sudah bersetudju untuk bertemu dengan tuan Manusama.

Kepala Negara berperasaan, bahwa barangkali sudah tiba saatnja sekarang kita dapat membereskan segala sesuatu dan angkat hal2 jang tidak berguna, jang menghalang-halangi kita didalam perdjjuangan jang berat ini.

Kepala Negara amat bersuka, apalagi kita sedang menghadapi lustrum R.M.S. jang ke-V, sehingga betapa indahnja nanti, manakala pada ketika itu kita sudah dapat memalumkan persatuan kita jang kuat untuk meneruskan perdjjuangan kita jang ta' dapat dipatahkan oleh musuh kita.

Apa jang dipikirkan oleh Kepala Negara itu pada sangkanja itu ada djuga didalam hati tuan Tamaela, disebabkan tuan Tamaela toch sekarang sudah mau untuk bertemu. Dengan sebab ini maka Kepala Negara dengan tidak meminta advies2 lagi dari Badan Penasehatnja, telah menerima permintaan Njonja Soumokil itu. Kans jang sematjam ini tidak mau dibuang oleh Kepala Negara sebab dirasa amat perlu didalam perdjjuangan jang ada sekarang mengenai politik Luar Negeri dan hal membungkus rajat kedalam mendjadi satu, supaja mereka hidup aman dan damai sehingga mereka mendapat kuat2 tjukup untuk membantu perdjjuangan ini, jang tentu TUHAN sendiri jang tahu berapa lama lagi kita harus bertahan dan berapa banjak korban lagi jang kita harus kurbankan.

Tetapi sajang, kerinduan kita jang indah ini dipakai oleh tuan Tamaela untuk memperkuat kedudukannja, seperti ternjata didalam surat edarannja jang sudah disiarkan itu melalui Hoogezand pada tgl.6 juni 1974.

Berhubung dengan ini, maka dari segala sudut beta di-aanval berhubung dengan beta menerima begitu sadja andjuran Njonja Soumokil, dengan tidak memperhitungkan mentaliteit tuan Tamaela. Tetapi biarlah, hanja beta toch bermaksud jang baik. Beta datang tjuma dengan beta punja isteri, tuan Tahapary dan tuan Thenu dan beta sangka tuan Tamaela djuga datang dengan satu dua orang sadja, supaja didalam kring jang ketjil kami bisa berbitjara luas dari hati ke-hati. Tetapi sajang, tuan Tamaela datang dengan nachtsvertoon, bersikap jang tidak menjenangkan.

Timbangkan sadja, bagaimanakah didalam udara jang sematjam itu mau membi-tjarakan tentang sesuatu hal jang baik? Begitulah warta jang kami dengar dari P.J.M. Kepala Negara kita.

Rajat jang kekasih,

Itulah maksudnja Kepala Negaramu untuk menerima andjuran Njonja Soum-kil. Pusat Pimpinan Badan Persatuan, sesudah mendengar perasaan hati dari Kepala Negara, merasa amat berbangga, sebab oleh karena kepentingan perdjjuangan maka beliau rela djuga mau bertemu dengan opsir R.M.S. jang sudah dipetjatkan oleh beliau sendiri. Dalam hal ini, bila rajat mempersalahkan Kepala Negara, maka kami djuga merasa turut bersalah, sebab rupa2nja Kepala Negara selalu dengar seruan2 kita jang selamanja ada mengedjar terus akan persatuan bangsa dan paleti beliau terus untuk membuka pintu seluas-luasanja untuk siapapun dari bangsa kita jang rindu mau dipersatukan.

Bagaimanapun keadaan pertemuan itu sudah mendapat djalan buntu, tetapi Pusat Pimpinan Badan Persatuan tinggal tetap mau paleti tuan Tamaela karena kepentingan perdjjuangan, mau kembali bersama-sama dengan P.J.M. Manusama P.J.M. Lokollo, Pt.Tahapary, semua anggota Misi dari Wusa-Ina untuk mem-persuatuken tenaga untuk dengan giat meneruskan perdjjuangan ini hingga tertjapai tjita2 kita, ialah kemerdekaan Tanah-Air kita jang manis itu.

Mengapa kami bersikap paleti terus dan mengapa bahagian rajat jang terbe-sar tinggal tetap berdiri dibelakang Kepala Negara Ir.J.A.Manusama, sebab-nja kami uraikan terus terang dibawah ini, dengan maksud bukan supaja kita mau mengadjak orang untuk pro atau anti, melainkan dengan maksud supaja tiap2 pendirian jang ada dasarnja patut pula dihormati. Berhubung dengan Negara kita jang kita perdjjuangkan itu bukan Negara Militair, melainkan suatu Negara Demokrasi.

Dasar kami, kami aturkan berikut ini:

- A. Negara kita R.M.S. jang sudah diproklamirkan pada tgl.25 april 1950 itu ada mempunjai Pemerintahnja. Anggota2 Pemerintah itu telah dimalumi oleh Rajat Maluku Selatan, mau jang ada didalam Negeri maupun jang ketika itu berada diluar Negeri. Djuga anggota2 Pemerintah itu sudah dimalum-kan keseluruh dunia. Diantara anggota Pemerintah itu ada jang sudah ter-tangkap dan ada jang sudah meninggal dunia dan ada pula jang ada di-Ta-nah Belanda ini.
- B. Lain dari anggota2 Pemerintah ada pula militair2 jang memegang rol jang penting didalam hari proklamasi Tanah-Air itu. Kami kenal betul Pt.Ta-hapary, Pt.Tamaela dan Pt.Tentua jang memegang rol jang penting untuk kembalikan hak KNIL kepada Belanda di-Ambon. Pula kami kenal betul Pt.Tamaela jang diutus ke-Ceram untuk menjediakan tempat bila Pemerintah harus mundur ke-Ceram. Terlebih kami kenal djasa Pt.Tamaela dalam pertempuran dengan musuh di-Ceram dan mendapat luka.
- C. Kami kenal segala misi2 militair jang dikirim keluar dengan opdrachtnja masing2. Kiranja segala opdracht2 misi militair itu hampir sama bunji-nja dengan opdrachtnja tuan Tamaela dalam surat bernomor 21.
- D. Kamipun kenal misi politik Pt.Ir.J.A.Manusama jang diantar oleh Pt.Taha-pary dan Pt.Tamaela dan mengetahui pula apa jang terdjadi dalam perdjja-lanan. Surat2 korrespondentie Soumokil/Manusama sampai surat jang achir dari dalam pendjara, kami turut membatjanja dengan perhatian.
- E. Kami turut membatja satu surat persungutan dari P.J.M. Mr.Dr.Chris Soumokil, karena segala misi jang dikirim keluar dengan opdracht2 tidak seorangpun jang kembali, ketjuali tuan Malawauw (Jonker) dengan op-dracht jang bagi kami ketika itu belum terang. Ja, beliau ditinggalkan sendiri dengan sisa beberapa opsir, sehingga ..... boleh djadi sudah harus djadi begitu. Ta' usah lagi kita harus bersungut. Misi adik tuan Tamaela berbitjara banjak dengan kami.

- F. Bagi kami diluar Negeri ada seorang Wakil Umum Pt.Dr.J.P.Nikyuluw dan seorang Menteri R.M.S. P.J.M. P.W.LOKOLLO jang ada memegang kendali dalam bidang politik diluar Negeri jang ditetapkan oleh Pemerintah R.M.S. d-Tanah-Air, sehingga kami semua berdiri teguh dibelakang mereka.
- G. Kedatangan PJM. Ir.A.J.Manusama makin menjukakan kami, karena Dua Pemimpin kami itu sudah dapat diperkuatkan. Ketika Nieuw Guinea diserahkan maka semua anggota misi diangkut ke-Belanda ini dan persangkaan kami, bahwa kedudukan kita makin diperkuatkan.
- H. Pahlawan R.M.S. PJM. Mr.Dr.Chris Soumokil meninggal dunia, ada hidup di-Belanda 3 Menteri R.M.S. jaitu PJM. Ir.J.A.Manusama, P.W.Lokollo dan A.Nanlohy sedang jang lain sudah tertangkap dan sudah meninggal dunia.
- I. Oleh Wakil Umum R.M.S. jang sjah, menganggap bahwa untuk meneruskan perdjuaan ini satu dari ketiga Menteri itu harus mengganti PJM. Mr. Dr.Soumokil, dengan perdjandjian, bahwa bila kemudian ternjata Kepala Negara sudah terbentuk di-Tanah-Air, maka dengan sendirinja Kepala Negara di-Tanah-Airlah jang diakui. Untuk ini maka Wakil Umum menetapkan PJM. Ir.Manusama mendjadi Kepala Negara sedang PJM. P.W.Lokollo mendjadi Wakil Kepala Negara dan seterusnya.
- J. Dalam satu upatjara di-woonoord Schattenberg dihadapan Kongres Badan Persekutuan, jang dihadiri oleh semua Badan2 jang penting dalam perdjuaan R.M.S. diluar Negeri, Kaum Terpeladjar, Geredja2, Menteri2 R.M.S., Officier A.P.R.M.S. dalam hubungan Misi2 Militair d.l.l., Wakil Umum menetapkan Kepala Negara R.M.S. PJM. Ir.J.A.Manusama, dan Wakil Kepala Negara PJM. Menteri P.W.Lokollo. Semua orang menjambut Kepala Negara dan Wakil Kepala Negara dengan gembira. Demikianlah beberapa tahun tiap2 Officier A.P.R.M.S. diperbantukan kepada Kepala Negara dan Wakil Kepala Negara.
- K. Karena kedatangan Njonja Soumokil, didalam udara "receptie" penjambutan Njonja Soumokil, Pt.Tamaela mulai pertama kali "Murka" Ketua Badan Persatuan oleh karena tidak memberi kehormatan kepada Officier2 R.M.S. jang sudah berdjazah banjak bagi Negara itu. Surat murka disuratkan disuratkan diatas 4 lembar kertas. Murka jang bernjala-njala itu ta' dapat dipadankan lagi jang mempunjai akibatnja sampai jang ada sekarang ini.
- L. Boleh djadi bahwa Pt.Tamaela sekarang ini mendjawab jang ia tidak menjetudju dengan apa jang kami gambarkan sekarang ini, tetapi kami jakin dengan sejakin-jakinnja, bahwa kenjataan ini ta' dapat disangkal.
- M. Kemudian kami dengar bahwa Pt.Tamaela bertindak, sebab Kepala Negara PJM. Ir.J.A.Manusama terlalu "zwak" dalam memperdjuaan perdjuaan R.M.S. Pt.Tamaela terus bertindak membuat "STAATSGREEP". Kami bersetudju dengan "Staatsgreep" ini bila ternjata:
1. Bahwa PJM. Ir.J.A.Manusama sudah berhaluan lain dan bukan lagi R.M.S.
  2. Kalau PJM. Ir.J.A.Manusama sudah mengambil Warga Negara lain, sebab jang bergelar Kepala Negara R.M.S. tidak boleh memakai warga negara lain. Dalam politik ia tidak sanggup memperdjuaan Negaranja.
  3. Bila PJM. Ir.J.A.Manusama bermain2 sadja sedang bangsa di-Tanah-Air ad berendam didalam kesukaran dan mensia-siakan korban2 rajat jang rajat sudah korbankan untuk perdjuaan Tanah-Airnja.
- Tetapi didalam penjelidikan kami PJM. Ir.J.A.Manusama tidak terdapat didalam tiga matjan tuduhan jang diatas ini. Beliau sangat gagah didalam politik, sangat setia, sangat djudjur dan tjakap. Atas dasar apa kita harus tendang beliau keluar?
- N. Kemudian kami mendengar sebab lain lagi ialah "tidak ada surat jang sjah dari Mr.Dr.Soumokil". Bila ini mendjadi sebab, maka kami sangat heran, sebab:

1. PJM. Ir.J.A.Manusama adalah Menteri R.M.S. jang pertama jang neme-gang rol penting didalam proklamasi R.M.S., sebab terdengar sampai ke-luania luar dan kami diluar negeri mendjadi saksi-saksi.
2. PJM. Ir.J.A.Manusama, Kepala Misi Politik R.M.S. diutus keluar un-tuk membantu politik R.M.S. diluar negeri, tetap dalam djabatannya Menteri R.M.S.
3. PJM. Ir.J.A.Manusama mendjadi Kepala Negara, ditetapkan oleh Wakil Umum R.M.S. jang disokong oleh Menteri R.M.S. dan semua Misi2 Mili-tair jang dikirim keluar negeri, sesudah berbulan2 soal ini dipertin-bangkan masak2.
4. Pengakuan jang terdapat didalam punt jang ke-empat ini tidak dapat disebutkan diatas kertas ini, oleh siapa.
5. Surat jang achir dari pendjara kepada PJM. Ir.J.A.Manusama.
6. Dan lain-lain.

Adekah dari Menteri ini jang sudah ditetapkan oleh instansi2 R.M.S. jang sjah dan jang sudah disambut oleh rajat R.M.S. diluar negeri dengan gembira, harus lagi dituntut "surat2" dari padanja?

K E S I M P U L A N :

1. PJM. Ir.J.A.Manusama sangat tepat mendjadi Kepala Negara R.M.S. se-sudah PJM. Mr.Dr.Soumokil meninggal dunia, disebabkan:
  - a. Menteri R.M.S. jang sjah
  - b. Menteri R.M.S. dan Kepala Misi Politik R.M.S.
  - c. Ditetapkan oleh Badan2 R.M.S. jang sjah diluar negeri.
  - d. Ta' ada pelantikan Kepala Negara jang baru di-Tanah-Air
  - e. Berdjiwa Putra Maluku Selatan jang setia, djudjur dan berani.
2. Kepala Negara "zwak" (lemah):

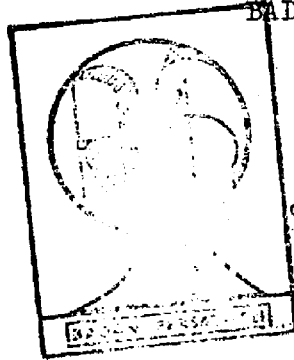
Djawabnja: Ta' mungkin. Rajat Maluku Selatan di-Belanda sudah tju-kup pengalaman. Sudah tjukup tjakap pada membeda-bedakan berita2 jang benar dan jang tidak benar. Lapangan "internasional" tidak asing lagi bagi rajat ini, sehingga ta' dapat mereka dibuktikan dan merekapun sangat mengetahui bahwa, keadaan international belum mengidzinkan. Pt.Tamaela sekarang ada merasa ini. Karena sudah beberapa tahun tuan djandjikan harus merdeka, kalau tidak kami pulang sadja. Sekarang ternjata, tahun2 itu tidak merdeka, djuga tidak pulang. Tetapi bedanja ialah kami tidak bilang tuan Tamaela "zwak". Amerika dan Belanda sekarang sudah djadi seperti "Dapur" dan "Rumah Besar", sehingga segala sesuatu tidak ada lagi jang harus tersem-bunji.
3. Kami sangat sedih melihat sikap tuan Tamaela begitu kedjam terhadap orang2 jang ada berdjjuang dengan segenap tubuh dan djiwanja kepada Tanah-Airnja. Artinja kedjam kepada orang jang ta' ada kesalahannja. Sikap tuan Tamaela itu hanja bise diadakan terhadap musuh kita.

Biarpun begitu kami achirkan edaran ini dengan tidak berputus asa dan tidak berputus harapan, bahwa tuan Tamaela mau mementingkan terlebih perdjjuangan dari pada hal2 jang lain, sehingga "pertemuan" dari hati kehati harus diadakan lagi, karena keadaan Dunia International sangat menuntut ini. Kami tuntutan ini sebab kami yakin sejakin-jakinnja, bahwa tiap2 Putri dan Putri Maluku Selatan jang tjinta Tanah-Airnja tidak sukar padanja untuk mengerdjakan hal ini.

Kami bersurat sematjam ini hanja sekedar untuk mendjawab apa jang di-diarkan oleh tuan Tamaela melalui Hoogezand mengenai pertemuan jang gagal di-Assen diantara PJM. Ir.J.A.Manusama dengan Pt.I.Tamaela.

Terlebih lagi, supaya semua rajat Maluku Selatan berketinggian apa se-
babnja bahagian rajat jang terbesar tetap mengakui PJM. Ir.J.A.Manusama
sebagai Kepala Negara R.M.S.
Sebelah lain, patutlah didalam perdjungan jang berat ini satu perlu
akan jang lain.

"MENA-MURIA"

BADAN PERSATUAN RAJAT MALUKU SELATAN
PUSAT PIMPINAN,

Ketua,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'S. Metiary', written over a horizontal line.

S. METIARY.

Sekretaris,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'M.E.A. Poetiray', written over a horizontal line.

M.E.A. POETIRAY.

ACD

194.156

datum 29 AUG 1974

CO

b. 2

d. —

C (CFO) nr.: 74/1628

d.d. 29.8.74

Aan : CFO.

Betreft : Rondschrijven Wed. SOUMOKIL m.b.t. ontmoeting
MANUSAMA - TAMAELA

Bijl.:

Van werd op 16-7-1974
het volgende vernomen.

In een rondschrijven doet de weduwe SOUMOKIL enige mededelingen over de ontmoeting tussen TAMAELA en MANUSAMA.

Deze ontmoeting kwam tot stand op haar initiatief (zie bijl. I)

Voorts verspreidde de weduwe SOUMOKIL een brief waar in zij critiek oefent op de BP en de regering MANUSAMA (bijl. II)

B. I I
1.194.156

SURAT PENGUMUMAN DARI
NJONJA SOUMOKIL. J. TANIWEL.

F

Kehadapan segenap Dewan Wiik,
dan Rajat Maluku Selatan.

Sesudahnja dan seterusnya dalam perdjalanen jang amat indah dan mulia itu jang sesungguhnya ini ada djalan-djalan Tuhan bagi Pt. Ir. Manusama dan Pt. I.J. Tamaela, jang sudah bertemu satu dengan jang lain dan mengaku bahwa ini semuanya ada djalan-djalan Tuhan. Maka baiklah Rajat segenap mengetahui bagaimana perdjalanen itu jang cerlaku sebagai ternjata di bawah ini.

Pada tanggal 2-5-74, maka datang kerumah beta ialah Pt. Ir. Manusama dan Njonja Manusama. Dalam pertemuan itu maka beta berbitjara tentang persatuan antara Pt. Ir. Manusama dan Pt. I.J. Tamaela. Maka beliau menjawab serta mengaku bahwa beliau selalu bersedia dalam persatuan itu, asal sadja ada djalan dan dengan sungguh-sungguh hati, dan dengan djudjur.

Pada tanggal 3-6-74, maka beta telah berhadapan dengan Tuan D. Tamaela, maka disitupun beta berbitjara mengenai persatuan. Maka Tuan D. Tamaela sangat har-gakan tinggi kemauan beta, dan Tuan D. Tamaela djuga selalu bersedia dan ada kerinduan, asal sadja perdjungan R.M.S. terpelihara.

Tiba-tiba malam itu djuga pada tanggal 3-6-74, datang Tuan D. Tamaela dirumah dari Tuan P. Sohuwat, dan minta beta hadir di itu rumah dan beta hadir itu ma-lam pada djam 10 dan Tuan D. Tamaela berbitjara tentang persatuan itu.

1. Tuan D. Tamaela minta kalau bisa hari rebo musti sudah diadakan pertemuan itu.
2. Sesudahnja diadakan pertemuan itu, maka pada hari saptu musti sudah diha-dapkan kepada rajat segenap.
3. Pertemuan itu sudah mulai pada djam 9.30.
4. Tuan D. Tamaela bersedia hanja 4 orang jang duduk dalam pertemuan itu.
5. Tuan D. Tamaela memberi bagi Pt. Ir. Manusama bisa 10 orang atau lebih.

Akan tetapi beta menolak tentang pertemuan pada hari rebo itu, mengingat beta belum berhadapan dengan Pt. Ir. Manusama tentang maksud jang sudah diatur oleh Tuan D. Tamaela. Dan beta minta Tuan D. Tamaela mengerti hal itu. Maka Tuan D. Tamaela minta kalau bisa hari kemis sudah diadakan pertemuan itu, lalu beta menjawab Tuan D. Tamaela, beta akan sampaikan soal ini kehadapan Pt. Ir. Manusama. Dan sesudahnja djam 11.30 maka beta ambil perhubungan dengan Pt. Ir. Manusama pada malam itu djuga. Lalu Pt. Ir. Manusama bersedia terima be-ta pada djam 4 siang di Rotterdam.

Pada tanggal 4-6-74, maka pertemuan antara Pt. Ir. Manusama dan beta, dalam pertemuan itu maka beta menerangkan bagaimana jang sudah beta mendapat, dan beritahukan semuanya kepada Pt. Ir. Manusama. Maka Pt. Ir. Manusama sangat ber-senang hati akan tetapi beliau minta kalau bisa kami bisa bersatu djika de-ngan djudjur dan penuh ketjintaan akan perdjungan dan bangsa. Dan kalau bisa pertemuan itu dimulai pada djam 9 pagi, karena mengingat beliau punja peker-djaan di Breda. Serta Pt. Ir. Manusama berdjandji kepada beta jang hari kemis beta akan hadir bersama-sama Pt. Ir. Manusama dan beliau akan hadir dimuka djam 9 pagi, dan kalau bisa djam 10 pagi sudah habis.

Dalam pertemuan dengan Pt. Ir. Manusama, maka beta bertanyakan Pt. Ir. Manusama berapa orang jang Pt. Ir. sediakan tempat untuk pertemuan itu.

1. Pt. Ir. Manusama bersedia 4 orang djuga kalau disebelah 4 orang sadja.
2. Pt. Ir. Manusama berharap kalau bisa djam 9 sudah mulai pertemuan itu.
3. Pt. Ir. Manusama bersedia dalam persatuan itu, asal sadja dengan djudjur dan dengan sungguh-sungguh hati dan penuh dengan kesabaran.
4. Pt. Ir. Manusama minta kalau bisa djam 10 pagi sudah habis karena beliau akan meneruskan perdjalanen ke Breda.

Sesudah itu beta menanyakan Pt. Ir. Manusama, bagi Tuan D. Tamaela tidak kebe-ratan djika Pt. Ir. Manusama mau kasih lebih dari 10 orang, maka Pt. Ir. Manusama menjawab beta rasa beta djuga 4 orang karena inilah ada maksud beta dalam pertemuan itu. Dan tentu beta akan njatakan djuga bagi jang lain, akan tetapi dibahagian beta djuga 4 orang sadja. Dan beliau berdjandji sampai hari kemis.

Pada tanggal 5-6-74, jaitu hari rebo, maka datang tuan M. Manuru di Asser dan menjatakan bagi beta jang Tuan Tamaela mau bertemu dengan beta, akan tetapi beta menolak itu permintaan karena beta ada dalam pekerdjaan jang lain lagi. Lalu Tuan M. Manuru perhubungan kembali dengan Tuan Tamaela, dan sesudahnja Tuan tersebut kembali, lalu menjatakan kepada beta bahwa beta musti.

malam djam 7.30 sudah musti hadir dalam pertemuan itu dengan Pt. Tamaela, karena ini penting sekalai. Maka beta bersedia dalam itu pertemuan.

Pada malam itu maka beta telah hadir pada djam jang telah ditentukan itu akan tetapi Njonja D. Tamaela menjatakan kepada beta bahwa Tuan D. Tamaela belum pulang kendja dan nanti djam 8 atau djam 8.30 Tuan D. Tamaela pulang.

Tiba-tiba Pt. I. J. Tamaela turun dari trap dan berdjabat tangan dengan beta dan perlihatkan beta duduk dan mulai berbitjara tentang perdjjuangan dan lain-lainnja. Sesudahnja Pt. I. J. Tamaela berkata semuanya maka Pt. I. J. Tamaela bertanjakan beta apa ini maksud jang indah ini untuk persatuan ada kemauan dari Pd. Njonja sendiri, atau kemauan orang. Maka beta mendjawab Pt. I. J. Tamaela bahwa inilah ada kemauan jang sungguh dari beta sendiri. Lalu Pt. I. J. Tamaela sangat hargakan tinggi kemauan beta itu. Dan sesudahnja itu Pt. I. J. Tamaela membuatja satu surat kuasa jang diatasnja dalam berbahasa Inggeris dan dibawahnja berbahasa Melaju, sambil memperlihatkan itu surat kuasa kepada beta dan dilihat djuga oleh Tuan dan Njonja Saija, sambil berkata kepada beta bahwa itu surat kuasa di Fotocopie sedangkan jang betul ada di Bank New York. Dan sesudahnja memperlihatkan itu surat kuasa lalu Pt. I. J. Tamaela berdjandji apa jang beta sudah keluarkan di ini rumah beta tidak akan keluarkan lagi dalam pertemuan itu, dan dalam pertemuan itu beta akan berseruh hallo Joop itu sadja.

Pada tanggal 6-6-74, maka sudah diadakan pertemuan antara Pt. Ir. Manusama dengan Pt. I. J. Tamaela, dan dalam pertemuan itu sangat penuh kebangsaan dan penuh saling mengerti satu dengan jang lain. Sedangkan dibahagian K.P.K. ada hadir dua orang dari bahagian Utara, dan dari bahagian Komando djuga hadir 2 orang jaitu dari Comando tuan P. Sohuwat dan tuan W. Ririmasse, dan dari K.P.K. tuan O. Titahena dan tuan Z. Thenu dari Bovensmilde.

Akan tetapi sangat terkedjut dan sedikit terharu, karena dibahagian Comando datang begitu banyak berdjabat menurut pembitjaraan dengan beta hanya 2 K.P.K. dan 2 Comando. Akan tetapi dengan penuh saling mengerti satu dengan jang lain, maka peraturan jang sudah diaturkan itu didjalankan dengan segala baik dan segala Comando jang lain itu tinggal diluar dari bahagian itu zaal, sedangkan jang lain duduk dibelakang Pt. I. J. Tamaela.

Pertemuan pada djam 9 dibuka dengan lagu kebangsaan sesudahnja itu maka dibuka dengan sembahjang. Sesudahnja itu maka beta minta kedua Pt. Ir. Manusama dan Pdt. I. J. Tamaela tampil kemuka untuk berdjabat tangan satu dengan jang lain, sambil beta meletakkan tangan beta keatas kedua belah tangan dari kedua Pt. tersebut, sambil berkata demikian;

Beta berharap dengan tangannja Pt. Ir. Manusama dan tangannja Pt. I. J. Tamaela mendjadi satu, dan beta berharap supaya tangan jang mendjadi satu ini membawa satu berkat dan hasil jang berguna untuk bangsa Maluku Selatan dan perdjjuangan R.M.S. Pt. I. J. Tamaela mendjawab; beta bersedia.

Sesudah itu Pt. Ir. Manusama mendjawab sebagai berikut:

Kami akan sesalkan perpitjahan dalam perdjjuangan untuk nasib Nusa dan Bangsa, kami semua harus djangan ingat diri sendiri, tetapi kami harus ingat Nusa dan Bangsa. Sewaktu beta dengar bahwa tuan punja saudara D. Tamaela ada katakan memang ada kerinduan besar untuk bersatu, tanja sadja betapa senang hati beta waktu beta dengar itu. Tetapi djuga beta mau katakan segala sesuatu harus didjadikan dengan benar, dan dengan djudjur sebab dengan djalan itu kami bisa maju dalam kami punja perdjjuangan. Memang gampang kita orang bikin pitjah, susah barang jang pitjah kita orang mau bikin betul, itu akan makan waktu artinja kita orang mau tjepat2 tapi segala sesuatu musti ada bukti jang benar2 buat kita orang punja rajat diluar. Beta amat bersedang jang ini hari kita orang sudah bertemu mudah-mudahan dengan pertemuan ini akan berkebang selandjutnja.

Pt. I. J. Tamaela berkata: Betapun demikian, beta berbangga hati Pd. Njonja Soumokol telah terdjunkan diri dalam maksud jang indah mulia ini.

Tadi Pt. Manusama katakan, pun djuga beta begitu, kami mau tinggalkan segala sesuatu jang dapat mentjegahkan persatuan bangsa dan perdjjuangannja jang amat mulia dan amat indah ini dan kami ingat perintah2 pada kami sekalian.

Pt. D. Tamaela berkata: Inilah satu hari jang dapat kami semua mempunjai satu beban kami nasional jang sempurna, bukan hanya Pt. I. J. Tamaela, bukan hanya Pt. Ir. Manusama, tetapi kami semua jang berada dalam ruangan ini mempunjai satu tanggung djawab, pun beban jang sama. Dengan datang kemuka dengan suatu hal itu dan ini, beta kira ini ada satu soal jang sulit. Kami semua mempunjai kewadjiban kami semua rindu kepada kestuan itu, tetapi sebagai anak2 bangsa kami pun berkewadjiban meperlindungi perdjjuangan R.M.S.

Keterangan beta (Pd. Njonja Soumokol). Didalam pertemuan itu belum dilinat hasilnja karena Pt. I. J. Tamaela menuntut dari Pt. Ir. Manusama harus memperlihatkan surat kuasa sesudah tahun 1962, dan djika Pt. Ir. Manusama dapat memperlihatkan surat kuasa itu kepada beta, maka Pt. I. J. Tamaela akan berdiri dibelakang Pt. Ir. Manusama. Dan Pt. I. J. Tamaela berdjandji kepada beta bahwa beliau tetap berdiri dibelakang beta asal sadja dengan djudjur. Dan beta harus lihat surat kuasa dari Pt. Ir. Manusama itu.

Dan Pt.I.J.Tamaela berdjandji, kalau sudah lihat itu surat kuasa maka Pt.I.J.Tamaela akan kembali lagi.

Sesudah itu pertemuan ditutup pada djam 10.30.

Pada tanggal 8-6-74, Pt.Ir.Manusama dan Njonja datang dirumah dari beta, dan memperlihatkan surat kuasa itu tertanggal 8-5-64, dan disitu hadir bersama-sama, Tuan Saija dan Njonja dan Tuan Tahaparij dan Tuan P.Thenu dan tuan O.Titahena.

Pada tanggal 15-6-74, beta kembali lagi dirumah dari Tuan D.Tamaela dan menjatakan bagi tuan D.Tamaela, jang beta sudah melihat itu surat kuasa dari Pt.Ir.Manusama. Akan tetapi tuan D.Tamaela mendjawab, bahwa beta tidak pertjaja, minta dimaafkan Pd.Njonja. Lalu pertanjaan beta kepada tuan D.Tamaela, adakah tuan masih bersedia untuk bertemu?.

Tuan D.Tamaela mendjawab: ada atau tidak, beta harus sampaikan terlebih dahulu kepada Pt. I.J.Tamaela. Dan Pd.Njonja Soumokil akan mendapat chabar nanti.

Djawab dari Pd.Njonja Soumokil: Beta sekarang menjatakan kepada Tuan, bahwa beta datang ini, menggenapi suara dari Pt. I.J.Tamaela.

Begitu mengenai apa jang beta sudah kerdjakan mulai dari tanggal 2-5-74, sampai tanggal 15-6-74, supaja rajat dapat mengetahui.

Supaja saudara2 atau rajat dapat berketinggian dengan apa jang beta telah kerdjakan, maka dengan ini beta mau memberikan sedikit pendjelasan sebagai jang ternjata dibawah ini.

Saudara-saudara sebangsa jang kekasih!

Bertalian dengan pertemuan bukan rapat saudara-saudara diantara Pt.Ir.Manusama dengan Pt.I.J.Tamaela, pada tanggal 6 juni 1974 jang baru lalu di Bellevue mulai pada djam 9 sampai 10.30 pagi.

Pertemuan mana dipimpin oleh beta sendiri dan dibantu oleh Tuan P.Saija dan Njonja dari Assen. Pada pertemuan itu tidak ada maksud lain hanja mau mentjahari persatuan dan kebaikan didalam bangsa. Melihat kepada segala sesuatu jang berlaku itu, maka beta merasa terdorong hendak menjatakan kebenaran pada rajat, dengan tidak memihak kepada siapapun. Maksud beta bukan untuk merusakkan atau dibesarkan perpitjahan seperti ternjata disalah satu surat jang beta menerima dari Dewan Wijk, itu bukan maksud beta, hanja mau mentjahari persatuan dan kebaikan didalam bangsa.

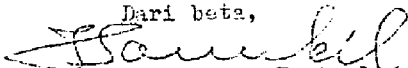
Mengingat perdjjuangan jang sangat berat ini. Sebab kalau kita tinggal berpe-tjah-belah, maka dengan mudah musuh akan masuk ditengah-tengah kita.

Akan tetapi menurut perasaan beta, bahwa persatuan dan kebaikan itu tertjapai bila mana ada keinsafan didalam rajat dan Peminpin.

Djangan hanja pandai kritiek akan tetapi harus masing2 memeriksa diri sendiri. Djikalau belum ada keinsafan maka kita akan dibambang sampai lama, dan mungkin kubur2 memenuhi tanah perantauan ini. Pertemuan pada tanggal 6 juni itu, Pt-I.J.Tamaela ada berbitjara dari soal surat kuasa dan djuga beliau menjatakan didepan pertemuan itu, bahwa Pt.I.J.Tamaela sudah kasih lihat surat kuasanya kepada beta. Itu benar pada tanggal 5 juni djam 8 malam dirumah tuan D.Tamaela di Hoogezand dan disaksikan pula oleh Tuan P.Saija serta Njonjanja.

Akan tetapi menurut keterangan dari Pt.I.J.Tamaela, bahwa ini adalah Fotocopie sedangkan jang asli, ada disimpan disalah satu bank di Nieu-YORK. Dan pada pertemuan di Balleviu itu Pt.I.J.Tamaela berkata kepada P.J.M. Ir.J.A.Manusama, bahwa kalau Tuan Manusama kasih lihat surat kuasa Tuan kepada Njonja Soumokil maka beta akan berdiri dibelakang Tuan. Sebenarnya tidak ada gunanja untuk kita berbitjara dari surat kuasa karena saksi jang benar ialah Mr.Dr.Chr.R.F. Soumokil sudah tidak ada. Kedua sudah ada Presiden baru. Hanja beta sangat menjesal karena Tuan D.Tamaela sudah mengeluarkan satu surat kepada rajat bahwa Pt.J.M.Ir.J.A.Manusama tidak mempunjai surat kuasa. Sedangkan Pt.I.J.Tamaela belum menerima barang berita dari kami, mengenai surat kuasa dari Pt.J.M. Ir. J.A.Manusama, ada atau tidak. Apa jang tuan D.Tamaela sudah menjatakan didalam surat itu tidak benar, sebab ternjata, bahwa pada tanggal 8 juni hari saptu Pt. J.M.Ir.Manusama dan Njonja dan Tuan Kol.L.Tahaparij dan Tuan P.Thenu datang dirumah beta untuk membawa dan menundjuk surat kuasa dari Pt.Ir.Manusama, tertanggal 8 mei 1964. Jang turut menjaksikan pada waktu itu, tuan O.Titahena Tuan Saija dan Njonja. Sekarang beta minta pertimbangan rajat, dan rajat harus melihat kebenaran dengan tidak memihak atau sistem. Sebab penjakit orang Maluku kalau beta punja On, punja Kakak, Famili, Fela, sekampung, sepulau duduk disitu, biar dia salah, atau benar, tetapi beta tetap dibelakangnja. Kalau kita belum buang sistem ini, maka kita tidak bisa maju, teristimewa didalam perdjjuangan bangsa. Sekian adalah keterangan jang pendekdari beta sesuai dengan apa jang beta mengalami sehingga kini.

Dari beta,

Njonja J. Soumokil - Taniwel.

MEMEALAS SURAT EDARAN,

DARI TUAN D.TAMAELA

DAN BADAN PERSATUAN.

Surat Pengumuman bagi Rajat

MALUKU - SELATAN.

Sesudah membuat dan menimbang kedua surat edaran dari tuan D.Tamaela dan dari Badan Persatuan, maka disini beta hendak menjatakan dua2nja bersalahan.

1. a. Tuan D.Tamaela tidak menggenopi djandji dari Pt. I.J.Tamaela bahwa beta harus melihat surat kuasa dari Pt. Ir.J.A.Manusama.
- b. Tuan D.Tamaela belum dapat sesuatu kabar tentang surat kuasa dari Pt-Ir. J.A.Manusama terus membuat suatu surat edaran dan mengangkat Pt-I.J.Tamaela kepala Negara.
- c. Tuan D.Tamaela harus ingat itu perdjandjian dari Pt. I.J.Tamaela djika Pt. Ir. J.A.Manusama memperlihatkan itu surat kuasa kepada beta dimuka tahun 1962, maka Pt. I.J.Tamaela berdiri dibelakang Pt.Ir. J.A.Manusama.
- d. Pada tanggal 15-6-74, maka beta sudah menjatakan bagi Tuan D.Tamaela jang beta sudah melihat surat kuasa dari Pt. Ir. J.A.Manusama tertanggal 8-5-64 dan tuan D.Tamaela menjatakan bahwa beta akan dapat kabar nanti.
2. e. Badan Persatuan lekas mempersalahkan beta dengan tidak ambil perhubungan kebenaran jang betul dan memakai nama rajat untuk mempersalahkan beta. Beta utjapkan banjak terima kasih atas tuduhan rajat terhadap beta, dan beta akan teruskan surat tuduhan ini kepada Pedjuanga- Pedjuang di Tanah Air.
- f. Badan Persatuan adalah nama jang mulia, dan Badan Persatuan itu harus melakukan kewadjabannja sebagaimana nama itu jang sudah disebut Badan Persatuan. Badan Persatuan djangan selalu membawa nama Rajat sedangkan Rajat ada rindu didalan Persatuan dan Rajat selalu tjinta akan Perdjuangan jang djudjur.
- g. Mungkin Badan Persatuan takut kursinja hilang. Sekarang beta berani menjatakan bahwa Perdjuangan di Holland hanja untuk mentjari nama dan kursi. Tetapi tjinta Bangsa seperti Mr.Dr.Chr. R.S.Soumokil tidak ada.
- h. Djikalau Badan Persatuan jang sekarang diganti dengan Badan Persatuan berdjuang betul-betul, maka Mr.Dr.Chr.R.S.Soumokil tidak ditembak mati.
- i. Dengan djalan ini maka beta berharap dan minta dari Rajat supaja ingat tugas masing-masing sebagai anak2 Maluku jang tjintah akan Bangsa dan Perdjuangan R.M.S.
Djangan kami berpitjah belah sehingga dapat musuh masuk ditengah-tengah kami. Ingat Bangsa Maluku Selatan Pt. Mr.Dr. Chr.R.S.Soumokil sudah berkorban dan membuang segala kemuliaannja asal sadja Bangsa Maluku Selatan mau bebas.

NJONJA SOUMOKIL - J. TANIWEL.

ACD	1.195.663
datum	13 SEP. 1974
CO	
b.	d.

RAPPORT VAN C/CFO

Aan : CFO
 No. : 74/1729
 Betreft : Ontmoeting MANUSAMA en TAMAELA.

12/9/74

werd op 8.7.1974
 het volgende vernomen:

Eind mei, begin juni 1974 heeft in Assen een grote vergadering plaats gevonden georganiseerd door mevrouw SOUMOKIL. De vergadering had tot doel de beide grote Zuid-Molukse leiders bij elkaar te brengen. De grote vraag op de vergadering was: "Wie heeft het mandaat van Dr. SOUMOKIL om de zaak der Zuid-Molukkers op internationaal niveau aanhangig te maken". Dit mandaat was schriftelijk gegeven. Uiteraard deelden beide leiders TAMAELA en MANUSAMA mee, dat zij dat mandaat van Dr. SOUMOKIL hadden gekregen. Hierop werd verzocht dit door middel van documenten te bevestigen, hetgeen op deze vergadering alleen door TAMAELA kon worden gedaan. Hij toonde de aanwezigen en de aanhangers van MANUSAMA een document, waarin Dr. SOUMOKIL verklaarde aan TAMAELA de opdracht te hebben gegeven de zaak der Zuid-Molukkers internationaal aanhangig te maken. MANUSAMA verklaarde dat het getoonde document van nulen gener waarde was, hij had ook een dergelijk document gehad, doch hij had daar aan geen waarde gehecht en het in de loop der jaren vernietigd. Iedereen, behalve de aanhangers van MANUSAMA vond dit een wat al te doorzichtige verklaring. Het resultaat van de vergadering was, dat mevrouw SOUMOKIL zich onvoorwaardelijk achter TAMAELA schaarde en verklaarde dat TAMAELA de ware president der Zuid-Molukken was. MANUSAMA zal dit echter blijven bestrijden, hij voelt zich nog steeds de ware president.

AD 1.208.020
Datum 17 Dec 1974
CO
b. _____

RAPPORT VAN C/CFO

Aan : CFO
No. : 7412333 16-12-74.
Betreft : Eenheidsstreven onder de Molukkers.

werd op 5.4.1974
het volgende vernomen:

Tijdens een bezoek aan Hoogeveen hoorde dat er momenteel gedachten bestaan om een nieuwe groep op te zetten. Enkele jonge intellectuelen zijn bij elkaar gekomen, met de bedoeling de groepen MANUSAMA en TAMAËLA tot elkaar te brengen. Dit samenbrengen moet geleidelijk en vreedzaam geschieden. In deze poging zou men de Nederlandse regering willen betrekken. Wil de Nederlandse regering in deze niet meewerken, dan wil men desnoods met geweld antwoorden, het is namelijk in het belang van de Nederlandse regering om met één grote partij te maken te hebben. Vreedzaam tot elkaar brengen blijft voorlopig het doel en men wil ook alles doen om dit te bewerkstelligen.

ACD

datum

1285/31
19 JULI 1976

CO

b. _____

d. _____

C (CFO) nr.:

76/2203

d.d. 19 JULI 1976

Aan : CF

Betreft : Herstel eenheid onder Zuidmolukkers.

Bijl.:

Van _____ werd op 31.5.76 vernomen, dat op 21.5.76 veertien jongeren uit Waalwijk een gesprek hebben gehad met het "kabinet" MANUSAMA over de eenheid onder de Zuidmolukkers.

Zij wilden weten hoe MANUSAMA stond t.o.v. hun bemiddelings poging en of MANUSAMA bereid was met TAMAELA samen te werken. MANUSAMA heeft hen te kennen gegeven positief t.o.v. hun pogingen te staan en bereid te zijn I.J. TAMAELA zijn werkzaamheden in N.York te laten voortzetten. Hij stelde echter de voorwaarde dat TAMAELA afstand zou doen van zijn generaalsrang en niet meer in uniform zou lopen. T.a.v. de "Min. van BuZa" deelde MANUSAMA mede, dat het kabinet zou bepalen wier er aan TAMAELA zou worden toegevoegd.

Volgens _____ ligt het voor de hand dat hun vertegenwoordiger in N.York, _____ hiervoor zal worden aangewezen. De groep Waalwijk zal op korte termijn hieromtrent een gesprek hebben met TAMAELA.

AURORA dd. 3 JUNI 1980

1. Zuidmolukkers.

Anders dan in het besprekingsverslag van 30 mei is vermeld, zou slechts een deel van de Tamaela-organisatie belangstelling hebben (gehad) voor fusie met de Manusama-organisatie.

Na terugkeer van een deputatie naar de VN blijken er echter zulke moeilijkheden te bestaan dat de zaak weer van de baan lijkt.

ACD	1.490.480.
datum	09 MEI 1980
CO	
b.	d.

C(CFO)nr.: 80/1263

d.d.: 9 MEI 1980

Info: 3

Aan :

Betreft : " Manifestatie te Utrecht 5 april j.l."

Bijl.:

Op werd

het volgende vernomen:

De jongerenorganisatie ^{van} SIWA LIMA, Anai ALIFOEROE heeft zaterdag 5 april j.l. een bijeenkomst georganiseerd in Utrecht. Vrijwel alle andere politieke organisaties van Molukkers waren voor die bijeenkomst uitgenodigd. De pro-MANUSAMA organisaties hebben geen gehoor gegeven aan de uitnodiging. Wel aanwezig waren:
GOHEBA

Doel van de bijeenkomst was het initiatief om de verschillende Molukse politieke organisatie tot een eenheid te bundelen. Aanleiding tot dit initiatief was een brief van MANUSAMA aan over een gezamenlijke viering van de 25ste april in Den Haag.

, één der leiders van de SIWA-LIMA organisatie, staat niet alleen positief tegenover dit idee, maar wil zelfs een volledige samenwerking tot stand brengen. De SIWA-LIMA organisatie zou in een eventueel samenwerkingsverband interessante buitenlandse volmachten kunnen binnenbrengen. (Benin in de Verenigde Naties)

Als voorwaarde voor een samenwerking tussen de MANUSAMA-groepering en Siwa-Lima stelt , dat zij de buitenlandse contacten zal blijven onderhouden. wil in de toekomst een progressieve richting inslaan en vooral eerlijk samenwerken.

Aan het eind van de bijeenkomst, waarin de diverse organisaties hun mening over dit idee naar voren hebben gebracht, is een perscommuniqué opgesteld omtrent genoemde plannen en over de 20ste april.

ACD	1494167
datum	12 JUNI 1980
CO	
b.	_____
d.	_____

C(CFO) nr.: 80/1502 d.d.: 12 JUNI 1980 Info: 1
Aan : CF
Betreft : Eenheidsstreven Zuidmolukkers.

Bijl.:

Van
werd op 22.5.80 het navolgende verzoeken.

Zoals bekend heeft MANUSAMA (op instigatie van) ingestemd met het streven naar eenheid, te bereiken door opname van de vroegere Siwa Lima-groep (ex-TAMAELA). Zelf heeft hij hieraan meegewerkt door uit te nodigen de RMS-viering in Houtrust bij te wonen. is hier echter niet op ingegaan.

Van de Siwa Lima kant zijn de belangrijke figuren die meewerken aan het eenheidsstreven: en
Op hoog niveau (reg. MANUSAMA, Siwa Lima-leiders en Hfd Bestuur BP) werden reeds enkele besprekingen gevoerd dat als resultaat heeft opgeleverd dat men het eens is over het samengaan. Technisch zal nog het nodige moeten worden uitgewerkt; dit vooral met betrekking tot de samenstelling van een nieuwe regering. Hierbij komen een aantal problemen om de hoek kijken. Hoe dan ook, gesteld kan worden, dat binnen niet al te lange tijd de eenheid een feit zal zijn.

Besproken en door MANUSAMA aanvaard, is het aftreden van MANUSAMA als regeringsleider op het moment dat de eenheid een feit is. Dit tijdstip werd gekozen uit consideratie met MANUSAMA die dan zijn carrière kan afsluiten met dit "wapenfeit".

Voor zichzelf en in de geschiedenis zal hij dan de figuur zijn die iets groots (de eenheid) heeft bewerkstelligd. De RMS-beweging heeft dit nodig omdat anders, MANUSAMA de geschiedenis in gaat als de president die in 35 jr niets heeft bereikt. Dit is vooral ongewenst omdat de door MANUSAMA verguisde leider TAMAELA wel wat bereikte (erkenning door Benin).

Na zijn aftreden als regeringsleider zal MANUSAMA wel "president" blijven.

Dit houdt verband met de RMS-grondwet, waarin staat dat de president zijn functie voor het leven behoudt.

De nieuwe regering zal zoveel mogelijk democratisch zijn, in die zin, dat de ministers, gezamenlijk de regeringsbesluiten zullen nemen waarop de reg. politiek zal worden afgestemd.

De ministers worden niet door het volk gekozen maar worden wel bijgestaan door adviseurs van het volk.

Later zal worden overgegaan tot normale verkiezingen.

De samenstelling van het eerste nieuwe Kabinet zal veel moeilijkheden met zich brengen, vooral omdat MANUSAMA hierbij nog betrokken wordt en hij zeker figuren naar voren zal willen schuiven die zijn voorkeur hebben.

Dit geeft vooral moeilijkheden omdat duidelijk is geworden dat alle personen uit MANUSAMA's omgeving nooit anders hebben gedaan dan aan MANUSAMA's leiband lopen en nimmer zelf enig initiatief namen.

De nieuwe regering zal zich (naar het voorbeeld van wijlen TAMAELA) vrijwel hoofdzakelijk politiek richten op het buitenland en steun zoeken bij andere landen, waarbij zeker niet alleen gestreefd wordt naar de steun van democratische landen. (Dit in tegenstelling tot MANUSAMA's opvattingen).

Uiteraard zullen reeds bereikte resultaten worden benut. Hierbij valt te denken aan Benin.

Deze staat heeft na TAMAELA's overlijden (met als gevolg hiervan de splitsing in de Siwa Lima) te kennen gegeven dat zij de diplomatieke erkenning van de RMS-vertegenwoordiging ophoudt, totdat zich een volwaardige regering zal presenteren.

De nieuwe RMS-regering zal zich dan ook zeker gaan presenteren en te verwachten is dat Benin deze zal erkennen. Vanzelfsprekend houdt dit in, dat dan een feit zal zijn dat uit de boot gevallen zal zijn.

Om ambitieuze redenen heeft zij zich afzijdig gehouden van activiteiten die tot de eenheid moeten leiden. Zij begreep dat de eenheid ten koste gaat van haar (in feite betwistbare) positie als "zaakwaarnemer" van wijlen TAMAELA en zij in een eenheidsregering een meer bescheiden rol zou moeten accepteren.

Zij kan zich hiermede niet verenigen probeerde een tegenwicht te vormen door kleinere groepen te beïnvloeden en tot haar aanhang te maken waardoor zij zich zou kunnen presenteren als de vertegenwoordiger van het Molukse volk en erkenning zou trachten te verkrijgen in Benin.

Inderdaad is het haar gelukt om enkele figuren in te palmen (hoofdzakelijk jongeren) die haar willen steunen, t.w.:

Hiermede heeft zij echter niets bereikt omdat deze personen en kleine groepjes geen afspiegeling is van het Molukse volk.

Derhalve kan zij zich in Benin niet waar maken en vormt zij voor de nieuwe eenheidsregering geen gevaar.

Wel blijft het spijtig dat met haar kleine aanhang meent een eigen weg te moeten volgen en hieraan publiciteit geeft (zie Toma - april '80 - blz. 19).

Bij de eenheidsvoorbereidingen zal dan ook getracht worden haar alsnog voor de eenheidsgedachte te winnen.

Ten aanzien van de staf missie militair is te stellen dat zij haar medewerking verleent aan de eenheidsgedachte. Dit is van groot belang omdat de stafleden, allen beschikken over het bekende SOUMOKIL-mandaat waardoor zij recht van spreken/aanzien hebben en hiermede een belangrijke ondersteuning geven aan de nieuwe regering.

UITTREKSEL

Rubr.:

Voor: ACD-O.
PD.
Uit : ACD-O.
PD.
OD.

Naam: Plenaire vergadering
Badan Persatuan
Naam:

Afz.: CF
Ref. nr.: 2172/80
Dat.: -
ACD/Co: 1512665

Aard v. h. stuk:

MANUSAMA geeft twee redenen waarom hij in een aansluiting van   bij hen heeft toegestemd:

1: De   's hadden hem een geheime brief getoond waaruit bleek dat   niet meer door de President (van BENIN) werd erkend.

2: De   's hadden zich bereid verklaard onder zijn supervisie te werken.

Volgens MANUSAMA bevond de samenwerking met de   's zich nog in een pril stadium en diende men op het a.s. B.P.-congres e.e.a. nader te bepalen.

ACD	1514838
datum	08 Okt 1980
CO	
b.	— d. —

C (CFO) nr.: 80/2576 d.d.: 17 OKT. 1980 Info: 1
 Aan :
 Betreft : Regering MANUSAMA

Bijl.:

Op 3-9-1980 werd

het volgende vernomen:

De samenwerking van MANUSAMA (en regering) met
 verloop streever dan aanvankelijk werd verwacht.
 De redenen hiervan zijn:
 - mevr. is een voortvarend iemand die van aanpakken
 weet en daardoor door MANUSAMA opzettelijk wordt geremd bij
 pogingen tot ontplooiing van haar politieke ideeën.
 Dit komt vooral ook omdat MANUSAMA nog steeds niet accoord
 gaat met het benaderen van socialistische - of andere radicale
 landen ter verkrijging van steun in de RMS-kwestie.
 Daar komt bij, dat MANUSAMA gewend is alle beslissingen bij de
 door hem gevoerde politiek zelf te nemen zonder hierover met
 zijn ministers te overleggen. Daarom alleen al staat hij af-
 wijzend tegen personen die trachten met hun
 politieke zienswijze, die van MANUSAMA zelf te veranderen.
 Om spanningen te voorkomen tolereert men MANUSAMA's houding;
 vooral ook omdat men er vanuit gaat dat M. binnen niet al te
 lange tijd met "pensioen" zal gaan en zijn familie als rege-
 ringshoofd zal overdragen.
 Zoals de zaken er nu voorstaan komt in aanmer-
 king deze functie over te nemen.
 Als dit gebeurt, zal de gevoerde politiek (overboord worden
 gegooid; zelfs in die zin dat niet meer gestreeft zal worden
 naar een RMS als soevereine staat.
 is n.l. iemand die meer realist is en meer heil
 ziet in het streven van een Mol. staat. Een medestander van
 hem, in deze is , die hierin weer gesteund wordt door
 de SMM.
 Bij dit streven houdt men het oog gericht op de Indon. Presi-
 dents-verkiezing in 1982. Verwacht wordt; dat op dat moment
 verschillende (vroegere) deelstaten, de regering zullen trachten
 te dwingen terug te keren tot de federatieve staatsvorm.

5

ACD	1529987
datum	02 FEB. 1981
CO	
b.	_____
d.	_____

C (CFO)nr.: 81/249   d.d.: 2 FEB. 1981   Info: 1
Aan : CFB
Betreft : RMS-top (MANUSAMA)

Bijl.:

Op 9-12-1980 werd

het volgende vernomen:

De met nogal wat vertoon gemelde eenheid tussen de reg. MANUSAMA en de Siwa Lima is sterk overdreven voorgesteld. Immers; de vooraanstaande SL-figuren die zich bij MANUSAMA aansloten hebben slechts een zeer kleine aanhang meegenomen. Ook politiek en ter versterking van MANUSAMA's regering heeft het toetreden van deze figuren weinig om het lijf omdat zij nimmer echt in aanzien stonden. Integendeel.

M.b.t. Dr. TUTUHATUNEWA heeft de Mol- gemeenschap een afwachtende houding aangenomen. Wanneer blijkt dat hij inderdaad dichter bij de jongeren staat als MANUSAMA en dit in zijn te voeren politiek ook blijft; zal hij geaccepteerd worden. Hij is niet, bijvoorbeeld als leider afgewezen. De onbekendheid over zijn politiek-denken (hij bleef altijd op de achtergrond) werkte in zijn voordeel. Immers, doordat hij zich altijd op de achtergrond hield heeft hij zich bij de jongeren ook nog niet geblameerd, z.a. MANUSAMA dit in een aantal gevallen wel deed.